

IN MEMORIAM DR. AUNTUNU BAUERU*

Sergej Vrišer
Maribor

Dopustite mi da u ime Filozofskog fakulteta u Ljubljani, kao i u svoje osobno ime, progovorim o preminulom poštovanom prijatelju dr. Antunu Baueru nekoliko riječi na slovenskom jeziku.

Slučaj je htio da sam prije nekih deset dana prelistavao katalog Zbirke Bauer u Vukovaru i pri tome pronašao pismo iz 1989. godine, s potpisom »Srdačno prijateljski Tvoj stari Pajo«. Nekoć, u vrijeme kada sam još vodio katedru za muzeologiju i konzervatorstvo na fakultetu u Ljubljani, dolazila su pisma s potpisom »Tvoj Pajo«, skoro tjedan za tjednom, tijekom 20 godina! I to ne kratka pisma, nego prave epistole, ponekad na deset do dvadeset stranica, jer se pisac u njima rasplamtio žarom pravog muzejskog i muzeološkog entuzijasta, tako da si se mogao zapanjiti nad njegovom ljubavlju prema struci, ali i ništa manjim trudom da za sobom, u svijet muzejstva, dovede brojne svoje discipule.

Tih je godina put do najvišeg akademskog stupnja vodio i kandidate iz drugih republika nekadašnje države preko Zagreba u Ljubljanu, do tada jedine katedre za muzeologiju, pa su veze između ta dva grada bile tijesne i iskrene. S prijateljem Bauerom zajedno sam 'prorešetao' bezbroj disertacijskih projekata, izabirao najbolje među boljima i zatim pratio njihov razvoj do finalnog oblika.

Sjećam se koliki je uvid dr. Bauer imao u muzejsku problematiku u bivšoj državi i u specifičnost pojedinih muzejskih institucija. Istodobno bio je svjestan suvremenih tijekova u muzeologiji koji nas nikako nisu smjeli zaobići. Otuda njegova brojna putovanja po svijetu, kontakti sa svjetskom muzeološkom prominencijom i njegovo ozbiljno angažiranje da upravo preko doktorskih tema naznačimo put prema muzejima budućnosti. Mogu reći da je upravo suradnja s dr. Bauerom ljubljansku katedru učvršćivala u osjetljivosti za raznolikost muzejskih problema i time pomagala pri utvrđivanju vlastitoga profila. Profesor Bauer bio je mnogo više nego samo u profesionalnost zagledan muzeolog. U tolikim djelatnostima, koje ga obilježavaju, ne upoznajemo ga samo kao izvanrednog stručnjaka i kozmopolitsku osobnost, jer odlikovale su ga prije svega nepatvorena ljudskost, ljubaznost i širina. Takvog ću ga, dragoga Paju, sačuvati u sjećanju, skupa s mnogim slovenskim kolegama. Ostat će sjećanja na mnoge susrete, bogate stručne razgovore, kao i na mnoge zajedničke vesele trenutke. Zahvalni smo mu da smo mogli zajedno prohodati dio našeg životnog puta.

Prijevod sa slovenskog jezika: **Jagna Pogačnik**

* Tekst je pročitao na komemorativnoj sjednici koja se 18. travnja 2000. godine održala u Muzeju Mimara, Zagreb

PREUZETO S WEBA

Adrese hrvatskih muzeja koji posjeduju zbirke fotografija

<http://www.mdc.hr/www-muo-hr/12-fotografija.html>

Muzeju za umjetnost i obrt - Zbirka fotografije i fotografskog pribora

<http://www.mdc.hr/www-msu-hr/zbirke/2-2-4zbirka.html>

Muzej suvremene umjetnosti - Zbirka fotografije, filma i videa

<http://jagor.srce.hr/hpm/z0012002.htm>

Hrvatski povijesni muzej - Zbirka fotografija, filmova i negativa

<http://www.mdc.hr/www-dubrovnik-hr/kulturnopovijesni/z9.html>

Dubrovački muzeji - Zbirka fotografija i fotomaterijala

Muzeji fotografije

<http://www.fotomuseum.ch>

The Fotomuseum Winterthur, Švicarska

Muzej skuplja fotografije još s početka šezdesetih godina pa sve do danas i to uglavnom otkupljujući radove s izložbi koje se održavaju u muzeju. Između ostalih u njihovoj kolekciji nalaze se radovi Richarda Avedona, Larry Clarka, Nan Goldina Paul Grahama, Pipilotti Rista itd. Isto tako uspostavljena je arhiva koja se bavi primijenjenom fotografijom i to s posebnim interesom prema industrijskoj fotografiji. Na njihovim stranicama moguće je vidjeti i fotografije s izložbi koje se održavaju u muzeju kao i pronaći zanimljiva bibliografija knjiga i kataloga posvećenih fotografiji.

<http://www.fmp.fi>

The Finish Museum of Photography, Finska

Uz stalni postav finških fotografa pod zajedničkim imenom "Svjetlo" u muzeju se priređuju i grupne međunarodne izložbe. Zanimljiv je podatak da uz studente i starije građane popust na ulaznicama imaju i nezaposleni. Na www stranicama predstavljen je izložbeni prostor, središnji fotografski arhiv i knjižnica. Muzej potiče istraživačke projekte vezane uz područje fotografije.

<http://www.fotomuseum.hu>

Hungarian Museum Of Photography, Kecskemét

U Kecskemétu je 1991. godine osnovan muzej koji je isključivo posvećen mađarskoj fotografiji. Muzej posjeduje oko 450.000 originalnih fotografija i još oko 80.000 originalnih negativa. Na www stranicama su predstavljana šezdesetorica fotografa s 300 fotografija, a među njima i radovi Henri Cartier-Bressona, André Kertésza, Josefa Koudelke, Wernera Bischofa, Inge Morath. Planiraju formiranje baze podataka u koju bi uključili oko 200-300 fotografa s oko 1500-2000 fotografija.

<http://www.nmpft.org.uk>

National Museum of Photography, Film and Television, Bradford, Velika Britanija

Prelistavajući stranice naći ćete podatke o želji muzeja da promovira istraživanje svijeta medija kroz kombinaciju stalnih galerijskih postava, privremenih izložaba i tri kino dvorane. Ovdje je sve zastupljeno – od Kodakove galerije koja se bavi popularnim fotografijom do novih digitalnih tehnika. Na njihovim stranicama naći ćete i mapu grada te kako do muzeja doći autom, vlakom ili zrakom. U slučaju da dolazite s psom moći ćete ga ostaviti u specijalnom prostoru za pse, a ako idete u jedno od kina muzeja moći ćete psa povesti i sa sobom u dvoranu. S ponosom ističu da se u njihovim kino dvoranama mogu vidjeti filmovi onako kako su originalno snimljeni danas ili prije gotovo sto godina u bilo kojem do sada postojećem filmskom formatu.

<http://www.e-cube.co.uk>

The Fox Talbot Museum, Engleska

Muzej na svojim stranicama govori o povijesnoj važnosti Oca moderne fotografije Williama Henryja Foxa Talbota, te koncepciji izložbenog prostora od kojeg se prvi sastoji od stalnog postava koji nas podsjeća na fotografskog pionira i drugi dio prostora muzeja u kojem se održavaju po tri izložbe svake godine sa suvremenim fotografima ili onima iz 19. stoljeća.

<http://www.tokyo-photo-museum.or.jp>

Tokyo Metropolitan Museum of Photography, Japan
Veoma opširan site na kojem osim uobičajenih informacija o muzeju tipa adresa, radno vrijeme, cijena ulaznica od onih običnih do onih koje vam omogućavaju da u posebnim prostorijama pregledate bilo koju fotografiju iz kolekcije i lokacije muzeja, možete naći podatke o povijesti muzeja od 1986. godine kada je tek započeto planiranje izgradnje do 1995. godine kada je novoizgrađena zgrada otvorena za javnost. Upravo fasciniraju tlocrti sva 4 kata i podruma muzeja na kojima su uctane sve prostorije i njihove funkcije. Oni još radoznaliji mogu prošetati im prostorijama i saznati koje se od brojnih aktivnosti u njima odvijaju.

Pored informacija o Specijalnoj izložbenoj galeriji u kojoj se svake godine održava pet izložbi fotografa iz inozemstva i Japana, Stalnoj izložbenoj galeriji u kojoj se izlažu fotografije iz fundusa muzeja, možete još zaviriti u Atelje, Print Study Room u kojoj je moguće uz prethodnu najavu razgledavanje originalne fotografije i još mnogo toga.

<http://www.compucr.edu>

UCR/California Museum of Photography's Collections
S njihovih stranica moći ćete saznati da imaju najveću kolekciju stereografskih fotografija i stereoskopskih originalnih negativna na svijetu kao i to da se njihova kolekcija kamera smatra jednom od tri najveće američke zbirke fotografskih aparata. Nedavno su proslavili 25 godina postojanja.

<http://www.eastman.org>

George Eastman House International Museum of Photography and Film, Rochester, NY, Amerika

Upravo nezaobilazan *site* za sve koji se žele ili se bave fotografijom, podjednako koristan fotografima, kustosima i istraživačima povijesti fotografije, studentima. Na njihovim stranicama naći ćete podatke da kolekcija sadržava oko 62 500 predmeta povezanih s Geomom Eastmanom i Eastman Kodak kompanijom, fotografije od 1854.-1932. godine kao i dosjee s podacima o 800 proizvođača fotografske opreme. Isto tako, dostupna je izuzetno zanimljiva kronologija povijesti fotografije, kalendar događanja, informacije o radionicama i simpozijima, a i korisni podaci o tome kako sačuvati obiteljske albume. Ako imate pitanje za direktora muzeja slobodno pitajte, tako barem piše na njihovim web stranicama.

<http://www.mopa.org>

MoPa, The Museum of Photographic Arts, San Diego, Amerika
Smješten u San Diegu muzej poziva svoje posjetitelje da vide radove nekih od najpoznatijih fotografa i filmskih snimatelja u povijesti tih medija. Moguće je na *www* stranicama vidjeti i nekoliko fotografija iz stalnog postava. Uz klasične američke fotografije poput Steichena, Stieglitza, Stranda, Hinea, Langea u zbirci su i zastupljeni latino-američki fotografi Bravo, Fuentes, Neto itd. Uz veliku kolekciju fotografija koju posjeduju u svom stalnom postavu dobili su i donaciju filmaša Loua Stoumana koji je muzeju darovao 10 000 negativna i autorska prava na njegove filmove. Njegovim imenom zove se i nagrada koju muzej dodjeljuje fotografima.

<http://www.cmcp.gallery.ca>

Canadian Museum of Contemporary Photography, Kanada
U posjedu su preko 158 000 slika kanadskih fotografa koje pokrivaju komplementarne linije fotografije kao dokumenta i fotografije kao umjetničkog djela.

Važne zbirke fotografije

<http://www.vam.ac.uk>

The Victoria and Albert Museum, Velika Britanija
Na stranicama Victoria i Albert muzeja naći ćete podatak da je to najveći i najutjecajniji muzej dekorativnih umjetnosti u svijetu. Tu će uglavnom biti opisane većina od kolekcija. Iako znamo preko publikacija i knjiga, da muzej posjeduju veliku kolekciju fotografija, čitatelju njihovih *www* stranica to uopće neće biti tako lako razvidno. Možda ćete vi imati više sreće.

<http://www.modernamuseet.se>

Moderna Museet, Švedska
Moderna Museet već od 1960. godine izlaže fotografiju no tek 1971. godine osnivaju Odjel koji se zove Fotografski muzej. On se primarno bazira na dvije kolekcije Helmut Gernshaim Duplicate Collection i Helmer Backstrom Photography – historical collection. Njima su pridružene kolekcije švedskog

fotografskog društva, švedske turističke asocijacije, švedskog turističkog kluba te kolekcija kluba novinarskih fotografa. Međutim u njihovoj kolekciji mogu se vidjeti i fotografska djela Gustava Klucisa, El Lissitskog i Rodčenka.

<http://www.albertina.at/albertina>

Albertina

Fotografska zbirka Albertine osnovana je 1999. godine da bi poticala skupljanje, istraživanje i izlaganje povijesne i suvremene fotografije. S ponovnim otvorenjem Albertine 2002. godine i zbirka će biti otvorena za javnost.

<http://www.getty.edu/museum/main/Photographs.htm>

The J. Paul Getty Museum, The Photographs Collection, Los Angeles, Amerika

The J. Paul Getty Museum svoju kolekciju fotografija počeo je skupljati 1984. kupujući neke od najvećih privatnih kolekcija. To je ujedno sedmi i najmlađi odjel muzeja i smatra se posebno bogatim po zbirci radova iz 1840. godine i radovima Fox Talbota. Na njihovim stranicama možete vidjeti i desetak fotografija i isto tako pronaći biografiju J. Paul Gettyja.

<http://www.sfmoma.org>

sfMOMA San Francisco Museum of Modern Art, San Francisco, Amerika

Možemo pročitati da s ponosom ističu da je taj muzej među prvima prepoznao fotografiju kao umjetnost i to gotovo prije pedeset godina. Sam Odjel za fotografiju postigao je međunarodnu važnost i u svojoj kolekciji uz slavne američke fotografe ima i njemačke avangardne umjetnike fotografije iz dvadesetih godina te europske nadrealiste.

<http://www.moma.org>

The Museum of Modern Art, New York, Amerika

Muzej je počeo skupljati fotografiju 1930. godine da bi 1940. godine formirao fotografski odjel. 25 000 radova koje posjeduje kolekcija pokriva razdoblje od 1840. godine do danas. Njihova kolekcija ne sadržava samo fotografije umjetnika već novinara, znanstvenika i amatera.

<http://www.artgallery.nsw.gov.au>

The Art gallery of New South Wales, Australija

U svom prostoru Art Gallery NSW izlaže stalnu kolekciju i pojedinačne izložbe kao što su na primjer crtež ljudskog tijela od Michelangela do Matissa, no isto tako zanimljiv je podatak da izlažu i dvadesetak godina fotografske prakse australskih žena fotografkinja. Veoma je zanimljiva njihova izlagačka djelatnost vezana za fotografiju. Teško je zaključiti radi li se o stalnoj kolekciji ili privremenoj izložbi no to bi se moglo pitati Robyn Donohue, asistenta kustosa za fotografije čije se ime nalazi na njihovim web stranicama.

<http://www.mg-lj.si/slo/zbirke.htm>

Moderna galerija, Ljubljana, Slovenija

Fotografska zbirka započela se oblikovati 1991. godine pri zbirci slikarstva, kiparstva i grafike kako bi se dopunio pregled

slovenske umjetnosti nakon 1990.- Po veličini istupa opus Frana Krašovca koga se smatra pionikom moderne slovenske fotografije.

On - line muzej fotografije

<http://www.photographymuseum.com>

The American Museum of Photography

The American Museum of Photography je "Muzej bez zidova za umjetnost bez granica" je virtualni muzej posvećen educiranju, informiranju i dijeljenju užitka fotografije s milijunima korisnika Interneta. Iako za sebe kažu da nemaju zidove to ne znači da njihov muzej, kako oni kažu, nema i "podove" to jest odvojena područja različitih aktivnosti koje pretraživač njihovih stranica može naći na dnu svake strane. Smatraju da je njegov prethodnik Photography's Beginings: A Visual history, koji je debitirao na World Wide Webu, 25. svibnja 1996. godine.

Još neke važne adrese

<http://www.alinari.com>

The Museum of History of Photography Fratelli Alinari, Firenca, Italija

Muzej je formiran 1985. godine i prije njega u Italiji nije postojao sličan muzej isključivo posvećen fotografiji. U njihovim arhivima i kolekcijama značajno mjesto imaju talijanski autori. 1996. godine muzej je formirao radionicu za restauriranje fotografija na tradicionalan način a u novije vrijeme restauriranje fotografija digitalnim postupcima. Od zanimljivosti koje nude njihove stranice svakako treba spomenuti povijest braće Alinari koji su 1852. godine osnovali fotografsku radionicu i činjenicu da je i danas moguće u njihovim radionicama raditi kontakt kopije velikoga formata.

<http://www.icp.org>

International Centar of Photography, Amerika

ICP govori o sebi kao o muzeju, školi i centru za fotografe i fotografiju. Njihova zbirka i arhiva imaju prvenstveni cilj u zaštiti i interpretaciji značajnih fotografskih slika 20. stoljeća s naglaskom na fotožurnalizam i dokumentarnu fotografiju što proizlazi iz uvjerenja da snaga fotografije najbolje bilježi i interpretira povijest. Svjesni su tehnoloških promjena i znaju da će svoju buduću misiju morati usmjeriti prema elektronskom stvaranju slike koje će obilježiti 21. stoljeće kao što je fotografija obilježila 20. stoljeće. Imaju i on-line izložbe.

<http://www.aam-us.org>

The Center for Creative Photography

Muzej se nalazi u sklopu Arionskoga univerziteta i formiran je 1975. godine prema koncepciji Ansela Adamsa i tadašnjeg rektora sveučilišta. Njihova zbirka sadrži 60 000 fotografija od 2000 pretežno američkih i meksičkih fotografa, ali i fotografa iz ostaloga dijela svijeta.

Priredila: Lada Dražin Trbuljak